

R. Romantseu

Kiekviena tauta, kiekviena šalis turi asmenybių, kurių vardų neįmanoma atsieti nuo mokslo ar kitokios kultūrinės veiklos srities. Lietuvos archeologija, Lietuvos akmens amžius ir Rimutė Rimantienė – jau šešiasdešimt metų šis vardas mirga įvairių šalių tyrinėtojų panaudotos literatūros sąrašuose, jį galime matyti virš gausybės mokslinių straipsnių pavadinimų, ant dešimties monografijų viršelių, daugelyje mokslo populiarinimo bei žiniasklaidos leidinių. Šiais metais žymiausia mūsų šalies akmens amžiaus tyrinėtoja, humanitarinių mokslų daktarė, daugelio mokslo leidinių redaktorė, muziejininkė ir vertėja, archeologė Rimutė Rimantienė švenčia savo aštuoniasdešimtmetį.

Rimutė Rimantienė gimė 1920 m. spalio 25 d. Kaune, Konstantino ir Zofijos Jablonskių šeimoje. 1938–1946 m. studijavo Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Dar mokydamasi pradėjo darbuotis M.K. Čiurlionio dailės muziejuje. Baigusi studijas, dėstytojavo Vilniaus ir Kauno universitetuose, o nuo 1960 m. iki 1999 metų vidurio darbavosi Lietuvos istorijos institute. 1962 m. R. Rimantienė apgynė daktarės (tuomet – kandidatės) disertaciją „Akmens ir žalvario amžių gyvenviečių periodizacija ir topografija Lietuvoje“, o 1972 m. – habilituotos humanitarinių mokslų daktarės (tuomet – istorijos mokslų daktarės) disertaciją „Pirmykštis Lietuvos teritorijos apgyvendinimas“. 1994 m. už nuopelnus Lietuvos mokslui habilituotai daktarei Rimutei Rimantienei paskirta valstybinė premija.

Sistemiškai ir energingai dirbdama, kasinėdama archeologijos paminklus bei studijuodama daugiausia jos tėvo Konstantino Jablonskio surinktą medžiagą, ji atskleidė mokslui seniausių Lietuvos istorijos tarpsnį – nuo pirmųjų gyventojų pasirodymo iki vietinių kultūrų susiformavimo. Konceptualaus pobūdžio monografija „Lietuvos paleolitas ir mezolitas“ (Vilnius, 1971, rusų kalba) yra kertinis veikalas, padėjęs pagrindus Lietuvos paleolito ir mezolito sampratai.

Sekantis etapas – keletas dešimtmečių vieno iš sudėtingiausių bei įdomiausių Lietuvos istorijos laikotarpių – neolito bei žalvario amžių tyrinėjimų. Surengta dešimtys archeologinių ekspedicijų Vakarų ir

Pietų Lietuvoje, sukaupia ir išnagrinėta gausi archeologinė medžiaga, parengtos trys monografijos („Šventoji: Narvos kultūros gyvenvietės“. Vilnius, 1979; „Šventoji: Pamarių kultūros gyvenvietės“. Vilnius, 1980; „Nida: Senųjų baltų gyvenvietė“. Vilnius, 1989), daugybė mokslinių straipsnių ir pranešimų. Lygiagrečiai ruošiamas ir pats reikšmingiausias R. Rimantienės kūrinys, atskleidžiantis 8 tūkstančių metų laikotarpio istorinę panoramą – „Akmens amžius Lietuvoje“ (Vilnius, 1984). Knyga susilaukė didžiulio skaitytojų susidomėjimo ir greit tapo bibliografinė retenybė. Antrasis, smarkiai papildytas knygos variantas skaitytojus išvydo po dvylikos metų („Akmens amžius Lietuvoje“. Vilnius, 1996). Sąmoningai nesiimame čia keliais sakiniais aptarinėti išvardytų knygų turinio – kiekviena iš jų yra verta gilaus ir nuodugnaus studijavimo.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę atsivėrė platus galimybių ryšiams su Vakarų Europos archeologais. Greit paaiškėjo, jog į Vakarus Lietuvos mūsų archeologų veikla menkai tebuvo žinoma. Rimutės Rimantienės straipsniai žinomiausiuose archeologiniuose leidiniuose (The Neolithik of Eastern Baltic, *Journal of World Prehistory*, Vol. 6, No. 1, 1992, p. 97–143; Neolithic hunter-gatherers at Šventoji in Lithuania, *Antiquity*, Vol. 66, No. 251, June 1992, p. 367–376; Holocene Changes in the Palaeoecological Conditions of the Lithuanian Coast around the Šventoji Settlement, *Pact. 50* – II.10, p. 185–196 (kartu su Meilute Kabailiene) ir kt.) sukėlė didelį susidomėjimą kolegų užsieniečių tarpe ir susilaukė puikaus įvertinimo. Neprikaištingai, profesionaliai parengti R. Rimantienės straipsniai tarptautiniuose archeologiniuose leidiniuose kelia mūsų šalies prestižą ir garsina Lietuvos vardą. Tą patvirtina prieš keletą metų Vokietijoje išleistas dar vienas „Akmens amžiaus Lietuvoje“ variantas (Die Steinzeit in Litauen, *Bericht der Romisch-Germanischen Kommission*, 75, 1994, Mainz am Rhein).

Šiuo laikotarpiu mokslininkė daug keliauja, skaitydama pranešimus tarptautinėse konferencijose Danijoje, Lenkijoje, Čekijoje, Latvijoje, paskaitas Stokholmo, Upsalos ir Freiburgo universitetuose. Puiki atmintis, nuoseklus minčių dėstymas, griežta logika,

kruopščiai pasverti argumentai, mokėjimas susikalbėti prancūzų, vokiečių, skandinavų bei kitomis kalbomis visada palikdavo klausytojams puikų įspūdį.

Paskutiniajame šio amžiaus dešimtmetyje, nepaisydama garbingo amžiaus, R. Rimantienė ir toliau įtemptai dirba: rašo straipsnius, rengia doktorantus, oponuoja ginant disertacijas, iki 1995 metų tyrinėja neolito gyvenvietes Šventojoje ir tuo pat metu vadovauja mokslininkų grupei, vykdančiai Lietuvos Valskybinio mokslo ir studijų fondo remiamą programą „Akmens amžius Pietų Lietuvoje“. Nelengva suprasti, kaip tokiam darbui ir rūpesčių verpete mokslininkė suranda laiko dar vienai knygai parašyti – 1995 m. pasirodo jaunimui skirta knyga „Lietuva iki Kristaus“ ir visuomenė gauna dar vieną progą įsitikinti, koks puikus yra žymiojo kalbininko Jono Jablonskio anūkės Rimutės Rimantienės literatūrinis stilius.

Atrodytų, tiek prabėgo metų, tiek darbų nuveikta, tiek straipsnių ir knygų parašyta – galima būtų ir lengviau atsikvėpti. Pažįstantys Rimutę Rimantienę tvirtai žino – taip nebus. Palikusi Lietuvos istorijos institutą darbščioji mokslininkė nenuleido rankų ir nenutraukė savo įprastos veiklos. Dabar Rimutė Rimantienė įtemptai dirba, rengdama spaudai naują veikalą apie Šventosios akmens amžiaus paminklų tyrinėjimus. Knygą lietuvių ir vokiečių kalbomis jau kitąmet planuoja išleisti Lietuvos nacionalinis muziejus.

Peržvelgus kad ir glaustai pateiktą jubiliatės gyvenimo kelią, daug kam gali kilti klausimas: kas gi lėmė tokią turiningą ir sėkmingą mokslinę karjerą? Atsakymas paprastas: Rimutės Rimantienės asmenybės fenomenas. Pasak antropologo profesorius G. Čes-

nio, jį suformavo du dėmenys: pirmasis biologinis – paveldėti talentingų tėvų ir protėvių genai ir antrasis – kultūrinė aplinka, auklėjimas bei saviuokla. Palankią kultūrinę terpę asmenybei formuoti sudarė tėvų namai, pilni knygų, garsių ir intelektualių žmonių, tėvų kultūrinė ir meninė orientacija. Toliau viską lėmė jubiliatės stiprios valios išugdytų bruožų visuma. Gal dar ir ypatinga sėkmė? Nors jau seniai archeologija iš lobių ieškojimo verslo virto mokslu, šis elementas taip pat svarbus archeologo darbe. Turiningo ir įdomaus R. Rimantienės gyvenimo kelyje būta įvairių archeologinių sezonų. Bet apsilankykime Lietuvos nacionalinio muziejaus naujojoje archeologijos ekspozicijoje ir pabandykime ją įsivaizduoti be garsiųjų Šventosios briedžių ir medinės skulptūros, be daugybės unikalių medinių ir gintarinių akmens amžiaus dirbinių, be didžiųjų Nidos puodų, be nuostabių Pietų Lietuvos titnaginių dirbinių. Liūdnas būtų vaizdas.

Gerbiama jubiliatė iš aštuoniasdešimties metų – šešiasdešimt atidavė archeologijai. Jeigu apskritai Likimas žmogui leidžia pasirinkti, tai Rimutės Rimantienės pasirinkimas buvo sėkmingas. Galima pritarti arba nepritarti R. Rimantienės mintims, galima priimti arba atmesti jos propaguojamas teorijas, pagaliau galima sutikti arba nesutikti su jos darbo metodais. Negalima padaryti vieno: paneigti jubiliatės darbų reikšmės Lietuvos archeologijos mokslui. Tūlas archeologas teatlieka bent trečdalį R. Rimantienės nuveikto darbo ir tai jau bus didelis pasiekimas. Akmens amžiaus tyrinėtojų diskusijose dar ilgai skambės frazės „...o Rimantienė rašė...“, „...bet Rimantienė mano...“, „gal Rimantienė žino?...“

Vygandas Juodagalvis

RIMUTĖ RIMANTIENĖ CELEBRATES HER 80TH BIRTHDAY

In each nation and each state there are persons, whose names are inseparably bound with a certain sphere of scientific or cultural activities. Lithuanian archeology, Lithuanian Stone Age and Rimutė Rimantienė – this name is very often met in lists of references, used by researchers in various states, above the titles of abundant scientific articles, on the covers of tens of monographs, in many science popularizing and mass media publications. This year Rimutė Rimantienė the most famous researcher of the Stone Age in our state, Doctor of Humanities, the editor of many scientific publications, museum-worker, translator and archaeologist celebrates her 80 year jubilee.

Rimutė Rimantienė was born on October the 25th, 1920 in Kaunas in the family of Konstantinas Jablonskis and Zofija Jablonskienė. Between 1938 and 1946 she studied at Kaunas Vytautas the Grand University and Vilnius University. She started to work at M.K. Čiurlionis Museum of Arts, when she was a student. After a completion of the studies she was a lecturer at Vilnius and Kaunas Universities and from 1960 to the middle of 1999 worked at Lithuanian Institute of History. In 1962 R. Rimantienė maintained a doctor's thesis (at that time referred to as a candidate's thesis) "The Periodization and Topography of Settlements Dated to the Stone Age and Bronze Age" and in 1972 – a thesis of Hab. Doctor of Humanities (at that time – a Doctor of Historical Sciences) "The Primordial Settling of the Territory of Lithuania". In 1994 Dr.Hab. Rimutė Rimantienė was awarded with a state premium for her merits to Lithuanian science.

In the process of a systematic and energetic work, which included excavation of archeological monuments and research of collected (mostly by her father Konstantinas Jablonskis) materials, she disclosed to the Lithuanian science the most ancient period of history of Lithuania – from the appearance of first inhabitants to a formation of local cultures. The conceptual monograph "The Paleolithic and Mesolithic in Lithuania" (Vilnius, 1971, in Russian) became a foundation of the conceptions of the Paleolithic and Mesolithic in Lithuania.

The next stage – several decades, allotted to a research of the Neolithic and the Bronze Age, one of the most complicated and interesting periods of the Lithuanian history. Tens of archaeological expeditions over the Western and Southern Lithuania were arranged, abundant archaeological materials were collected and examined, three monographs ("Šventoji: the Narva Culture Settlements". Vilnius, 1979; "Šventoji: the Littoral Culture Settlements". Vilnius, 1980; "Nida: a Settlement of Ancient Balts". Vilnius, 1989) as well as many scientific articles and reports were prepared. In parallels, R.Rimantienė was writing her most important work – "The Stone Age in Lithuania" (Vilnius, 1984), where the historical panorama of the 8 millenium period was presented. The book took a great interest of readers and soon became a bibliographic rarity. The second edition of the book, which was considerably supplemented, was published twelve years later ("The Stone Age in Lithuania". Vilnius, 1996). We consciously do not try to consider the contents of the said books in a few phrases herein – each of them is worthy of deep and scrupulous studies.

After the restoration of the Independence of Lithuania more wide possibilities of contacts with archaeologists of the Western Europe appeared. Soon it became clear that the activities of our archaeologists were poorly known to the West from Lithuania. The Articles of Rimutė Rimantienė in the most famous archaeological publications (The Neolithic of Eastern Baltic, *Journal of World Prehistory*, Vol. 6, No. 1, 1992, p. 97–143; Neolithic Hunter-Gatherers at Šventoji in Lithuania, *Antiquity*, Vol. 66, No. 251, June 1992, p. 367-376; Holocene Changes in the Palaeoecological Conditions of the Lithuanian Coast around the Šventoji Settlement, *Pact 50 – II.10*, p. 185–196 (together with Meilutė Kabailienė) arose a great interest among foreign colleagues and were highly appreciated. The articles of R. Rimantienė for international publications in archaeology, written on a irreproachable professional level, increase a prestige of our state and make famous the name of Lithuania. It was once more confirmed by a publishing of one more variant

of “The Stone Age in Lithuania” in Germany before several years (*Die Steinzeit in Litauen, Bericht der Romisch-Germanischen Kommission*, 75, 1994, Mainz am Rhein).

Within that period the scientist travels much and during her travels reads reports at conferences in Denmark, Poland, Czechia, Latvia and lectures in Stockholm, Upsala and Freiburg Universities. The excellent memory, consecutive exposition of thoughts, strict logic, scrupulously weighed arguments, ability to speak French, German, Scandinavian and other languages always made a very good impression upon the listeners.

Within the last decade of this century, in spite of her honorable age, R. Rimantienė continues her work: she writes articles, trains claimants for a doctor's degree, acts as an opponent on a maintaining of theses, up to 1995 explores Neolithic settlements at Šventoji and simultaneously directs the group of scientists, engaged in a realization of the Program “The Stone Age in the Southern Lithuania”, supported by the Lithuanian State Science and Study Fund. It is not easy to understand, how upon such abundance of works the scientist found time for a creation of the new work – in 1995 the book for youth “Lithuania before Christ” appeared, and the society was once more convinced of the excellent literary style of Rimutė Rimantienė the granddaughter of the famous linguist Jonas Jablonskis.

It seemed that many years passed and an abundance of works were done and many books and articles were created – so, it is possible to take a rest. But persons, being acquainted with Rimutė Rimantienė, know firmly: this never will occur. After a leaving of the Lithuanian Institute of History the diligent scientist did not terminate her usual activities. At present Rimutė Rimantienė is working strenuously on a preparation of a new publication on an exploration of the Stone Age monuments at Šventoji. The National Museum of Lithuania plans to publish this book in Lithuanian and German next year.

On a look at the life of the hero of the anniversary, even briefly reviewed, many persons may ask: what predetermined such pithy and successful scien-

tific career? The answer is simple: the phenomenon of the personality of Rimutė Rimantienė. According to G. Česnys the Professor of anthropology, it was formed by two components: the first – biological – the inherited genes of the talent parents and ancestors, – and the second – the cultural media, education and self-education. The home of the parents with an abundance of books, visits of famous intellectuals as well as the orientation of the parents in culture and arts were a favorable media for a formation of the personality. Later everything was predetermined by the totality of the traits, formed by the scientist thanks to her strong will. Maybe, a particular success has contributed as well? Although archaeology turned from the wealth searching business into a science many years ago, this element is important in the activities of an archaeologist as well. There were various archaeological seasons within the pithy and interesting life of Rimutė Rimantienė. But let's visit the new archaeological exposition at the National Museum of Lithuania and try to imagine it without the famous elks and wooden sculptures from Šventoji, without abundant unique wooden and amber artifacts dated to the Stone Age, without the large pots from Nida, without the excellent flint artifacts from the Southern Lithuania. The picture would be poor.

The honorable hero of the anniversary allotted for archaeology sixty years of her 80 year life. If generally the Destiny presents a person a possibility to choose, the choice of Rimutė Rimantienė was successful. It is possible to consent or not with the ideas of R. Rimantienė, to accept or reject the theories, propagated by her, finally, to approve or not approve the methods of her work. But it is impossible to deny the great importance of the works of the hero of the anniversary for the archaeological science in Lithuania. If any archaeologist performs at least a third part of the works, performed by R. Rimantienė, and it would be a great achievement. In discussions of explorers of the Stone Age the phrases, such as “...and Rimantienė wrote...”, “... but Rimantienė thinks...”, “maybe, Rimantienė knows?” will be heard for a long time.

Vygandas Juodagalvis

У каждого народа, в каждой стране есть личности, имена которых неразрывно связаны с какой-либо областью научной или культурной деятельности. Археология Литвы, каменный век Литвы и Римуте Римантене – уже шестьдесят лет это имя мелькает в списках литературы, используемой исследователями из разных стран, его можно видеть над наименованиями многочисленных научных статей, на обложках десятков монографий, во множестве научно-популярных и рассчитанных на широкие массы читателей изданий. В этом году наиболее выдающийся исследователь каменного века нашей страны, доктор гуманитарных наук, редактор многочисленных научных изданий, музеевед и переводчица, археолог Римуте Римантене празднует свой восьмидесятилетний юбилей.

Римуте Римантене родилась 20 октября 1920 года в Каунасе в семье Константина и Зофии Яблонских. В 1938–1946 гг. училась в Каунасском университете им. Витаутаса Великого и в Вильнюсском университете. Ещё в годы учёбы начала работать в Художественном музее им. М.К. Чюрлёниса. После окончания учёбы преподавала в Вильнюсском и Каунасском университетах, а с 1960 года до середины 1999 года трудилась в Институте Истории Литвы. В 1962 году Р. Римантене защитила докторскую (в те времена называемую кандидатской) диссертацию на тему “Периодизация и топография поселений каменного и бронзового веков в Литве”, а в 1972 году – диссертацию на соискание научной степени габилитированного доктора гуманитарных наук (в те времена – доктора исторических наук) на тему “Заселение территории Литвы в первобытные времена”. В 1994 году за заслуги перед наукой Литвы доктору Римуте Римантене была присуждена государственная премия.

Благодаря систематической работе по проведению раскопок археологических памятников, а также изучению материалов, в основном собранных её отцом Константином Яблонским, и свойственной ей энергии, она открыла для науки наиболее древний период истории Литвы – от появления первых жителей до формирования местных культур. Монография концептуального содержания “Палеолит и мезолит в Литве” (Вильнюс, 1971, на русском языке) является знаменательным научным трудом,

ставшим основой концепции палеолита и мезолита в Литве.

Следующий этап – несколько десятилетий, посвящённых исследованию неолита и бронзового века, одного из наиболее сложных и интересных периодов истории Литвы. Были организованы десятки археологических экспедиций по Западной и Южной Литве, собран и исследован богатый археологический материал, подготовлены три монографии (“Швянтойи: поселения нарвской культуры”. Вильнюс, 1979; “Швянтойи: поселения поморской культуры”. Вильнюс, 1980; “Нида: поселения древних балтов”. Вильнюс, 1989), многочисленные научные статьи и доклады. Параллельно Р. Римантене работала над наиболее значительным своим трудом – «Каменный век в Литве» (Вильнюс, 1984), в котором была представлена историческая панорама 8-тысячелетнего периода. Книга вызвала огромный интерес среди читателей и вскоре стала библиографической редкостью. Второй, изрядно дополненный вариант книги вышел в свет спустя 12 лет («Каменный век в Литве» (Вильнюс, 1996). Мы сознательно не берёмся здесь обсуждать в нескольких фразах содержание упомянутых книг – каждая из них заслуживает глубокого и досконального изучения.

После восстановления независимости Литвы появились более широкие возможности для связей с археологами Западной Европы. Вскоре выяснилось, что к Западу от Литвы сведения о деятельности наших археологов были весьма скудными. Статьи Римуте Римантене в широко известных научных изданиях (*The Neolithic of Eastern Baltic, Journal of World Prehistory*, Vol. 6, No 1, 1992, p. 97–143; *Neolithic Hunter-Gatherers at Pventoji in Lithuania, Antiquity*, Vol. 66, No 251, June 1992, p. 367–376; *Holocene Changes in the Palaeoecological Conditions of the Lithuanian Coast around the Pventoji Settlement, Fact 50 – II.10*, p. 185–196 (в соавторстве с Римуте Кабайлене) и др.) вызвали огромный интерес среди зарубежных коллег и были чрезвычайно высоко оценены. Статьи Римуте Римантене в международных археологических изданиях, профессиональность которых безупречна, повышают престиж нашей страны и прославляют её. Это подтверждается и выпуском нового варианта “Каменного века в Литве” (*Die Steinzeit in Litauen, Bericht der Romisch-Germa-*

nischen Kommission, 75, 1994, Mainz am Rhein) в Германии несколько лет назад.

Во время этого периода женщина-учёный много путешествует, читая доклады на международных конференциях в Дании, Польше, Чехии, Латвии, лекции в университетах Стокгольма, Упсалы и Фрейбурга. Прекрасная память, последовательное изложение мысли, строгая логика, кропотливо взвешенные аргументы, умение общаться на французском, немецком, скандинавских и др. языках всегда производили прекрасное впечатление на слушателей.

В течение последнего десятилетия нынешнего века Р. Римантене, несмотря на преклонный возраст, всё ещё напряжённо работает: пишет статьи, готовит докторантов, оппонирует при защите диссертаций, вплоть до 1995 года занималась исследованием поселений эпохи неолита в Швянтойи и одновременно руководит группой учёных, работающих по программе "Каменный век в Южной Литве", финансируемой Литовским государственным фондом для науки и исследований. Нелегко понять, как в такой веренице дел и забот она нашла время написать ещё одну книгу – в 1995 году вышла в свет книга для молодёжи "Литва до Христа", и общественность ещё раз убедилась, как прекрасен литературный стиль внучки известного литовского лингвиста Йонаса Яблонскиса Римуте Римантене.

Казалось бы, что прошло столько лет, сделано столько дел, написано столько статей и книг – можно и вздохнуть с облегчением. Но знающие Римуте Римантене твёрдо знают – этому не бывать. После ухода из Института Истории Литвы трудолюбивая женщина-учёный не опустила рук и не прервала привычной деятельности. В настоящее время Римуте Римантене напряжённо работает, готовя к печати новый труд об исследованиях памятников каменного века в Швянтойи. Литовский Национальный музей планирует выпустить эту книгу на литовском и немецком языках уже в будущем году.

При обзоре, хотя бы и кратком, жизненного пути юбиляра, у многих может возникнуть вопрос: что

предопределило такую содержательную и успешную научную карьеру? Ответ прост: феномен личности Римуте Римантене. По словам антрополога профессора Г. Чесниса, он был сформирован из двух слагаемых: первое – биологическое – унаследованные гены талантливых родителей и предков, второе – культурная обстановка, воспитание и самовоспитание. Благодатной культурной почвой для формирования личности был полный родительский дом, где бывали известные интеллектуалы, ориентация родителей в области культуры и искусства. А позже всё было предопределено совокупностью черт, воспитанных в себе юбиляром благодаря своей сильной воле. А может, впридачу и особое везение? Хотя археология уже давно из кладоискательства превратилась в науку, этот элемент тоже важен в работе археолога. Во время содержательного и интересного жизненного пути Р. Римантене археологические сезоны были разными. Однако попробуйте представить новую археологическую экспозицию Литовского Национального музея без знаменитых оленей и деревянных скульптур из Швянтойи, без множества уникальных деревянных и янтарных изделий каменного века, без больших горшков из Ниды, без прекрасных кремнёвых изделий из Южной Литвы. Грустная была бы картина.

Уважаемый юбиляр из своих восьмидесяти лет жизни шестьдесят лет посвятила археологии. Если судьба вообще даёт человеку возможность выбора, то выбор Римуте Римантене был успешным. Можно соглашаться или не соглашаться с мыслями Р. Римантене, можно принимать или отрицать пропагандируемые ею теории, наконец, можно одобрять или не одобрять методы её работы. Невозможно одно: отрицать значение работ юбиляра для археологической науки Литвы. Пусть любой археолог выполнил бы хотя бы треть работы, выполненной Р. Римантене, – и это уже было бы большим достижением. В дискуссиях исследователей каменного века ещё долго будут звучать фразы "... а Римантене писала...", "... но Римантене считает...", "может, Римантене знает?"

Вигандас Юодагальвис